

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Θόλου 5, Πλάκα, Τ.Κ. 105 56
Τηλ. 210 368 9500 – 10
e-mail: museum@uoa.gr
www.historymuseum.uoa.gr

Πληροφορίες: Φαίη Τσίτου
Τηλ.: 210 3689506 (12:00-15:00)
e-mail: ftsitou@uoa.gr
www.historymuseum.uoa.gr/sxoleia.htm

10ος ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (2026-2027)

Τα εκθέματα του μουσείου μέσα από τα μάτια των μαθητών

Το Μουσείο Ιστορίας σε συνεργασία με το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), διοργανώνει τον 10ο Μαθητικό Διαγωνισμό. Ο διαγωνισμός διεξάγεται είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά και απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου - Λυκείου όλων των σχολείων της χώρας.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Από τα ίχνη της ζωής στην ιστορία της Γης...

Η Παλαιοντολογία είναι η επιστήμη που μελετά τη ζωή του παρελθόντος μέσα από τα απολιθώματα. Κάθε απολιθώμα αφηγείται μια διαφορετική ιστορία και μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα τη ζωή και το περιβάλλον της Γης στο μακρινό παρελθόν. Για παράδειγμα, απολιθωμένα ίχνη δεινοσαύρων που εκτίθενται στο Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, μας δείχνουν πώς κινούνταν οι δεινόσαυροι και πόσο γρήγορα περπατούσαν, ενώ απολιθώματα ελεφάντων από το ίδιο Μουσείο, αποκαλύπτουν πώς άλλαξε το κλίμα και το περιβάλλον της Ελλάδας στο γεωλογικό παρελθόν, τότε έζησαν διαφορετικά είδη ελεφάντων και πώς εξαφανίστηκαν.

Το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών διαθέτει σήμερα τη μεγαλύτερη συλλογή απολιθωμάτων της ελληνικής χλωρίδας και πανίδας, καλύπτοντας πάνω από 300 εκατομμύρια χρόνια γεωλογικής ιστορίας της χώρας. Σημαντικό μέρος της αποτελούν μοναδικά απολιθώματα που συνέλεξε ο Θεόδωρος Σκούφος, ο πρώτος ειδικός παλαιοντολόγος της Ελλάδας, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρώτος διευθυντής του Μουσείου. Ξεχωριστή θέση στο Μουσείο καταλαμβάνει η παγκοσμίως γνωστή πικερμική πανίδα με τα πρωτόγονα ιπάρια, τους μαχαρόδοντες, τις γαζέλες τις καμηλοπαρδάλεις, τους ρινόκερους και τις ύαινες που έζησαν περίπου 7 εκατομμύρια χρόνια πριν, καθώς και τα απολιθωμένα θηλαστικά από την Μεγαλόπολη Πελοποννήσου. Στη συλλογή του Μουσείου περιλαμβάνονται επίσης εντυπωσιακά απολιθώματα από όλο τον κόσμο, σταθμοί στην ιστορία της εξέλιξης της ζωής πάνω στη Γη.

Σκεπτικό-Βασικός σκοπός του 10ου μαθητικού διαγωνισμού

Ο μαθητικός διαγωνισμός τα εκθέματα του μουσείου μέσα από τα μάτια των μαθητών/μαθητριών, έχει σαν κύριο σκοπό τον διάλογο μεταξύ της τριτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με συμμετοχικό, δημιουργικό και πρωτότυπο τρόπο, με τη σύγχρονη επιστημονική έρευνα και με την ιστορία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη νεότερη Ελλάδα.

Βασικός σκοπός του 10ου μαθητικού διαγωνισμού «*Από τα ίχνη της ζωής στην ιστορία της Γης...*» είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες με τη βασική ορολογία της επιστήμης της Παλαιοντολογίας και της Γεωλογίας, καθώς και με τα εργαλεία και τη διαδικασία της παλαιοντολογικής ανασκαφής σήμερα και στα παλαιότερα χρόνια. Επίσης, στόχος του διαγωνισμού είναι να έρθουν σε επαφή οι μαθητές και οι μαθήτριες με την εξαφανισμένη χλωρίδα και πανίδα του μακρινού παρελθόντος, την παλαιοβιολογία των εξαφανισμένων ζώων, καθώς και με τους επιστήμονες που αφιέρωσαν τη ζωή τους για τη συγκρότηση της συλλογής του *Μουσείου Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας του ΕΚΠΑ*.

Επιμέρους στόχοι του διαγωνισμού είναι:

- να αναλάβουν οι μαθητές και οι μαθήτριες ενεργητικό ρόλο στο μουσείο,
- να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν στην ερευνητική διαδικασία (πώς εντοπίζουμε, πώς αξιοποιούμε, πώς αξιολογούμε, πώς ερμηνεύουμε, πώς διασταυρώνουμε τις πηγές, πώς οργανώνουμε το ερευνητικό υλικό),
- να έρθουν σε επαφή με την πανεπιστημιακή κοινότητα, το ερευνητικό - διδακτικό προσωπικό και τις επιστημονικές συλλογές του Πανεπιστημίου Αθηνών,
- να κατανοήσουν τη σημασία της ακρίβειας και της οικονομίας στην έκφραση αλλά και την αξία της φαντασίας και της ευρηματικότητας για τη μετάδοση της επιστημονικής γνώσης.

Η διαδικασία

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επισκέπτονται (είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά) το Μουσείο Ιστορίας του ΕΚΠΑ. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, ενημερώνονται για τη διαδικασία του διαγωνισμού, παρακολουθούν θεματική ξενάγηση στο μουσείο, καθώς και μία παρουσίαση με θέμα τον ρόλο, τη λειτουργία και τα ερμηνευτικά μέσα των σύγχρονων μουσείων. Εξοικειώνονται με το έργο του/της μουσειολόγου μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, ενώ τους παρέχεται σχετική βιβλιογραφία και πρακτικές οδηγίες για τον σχεδιασμό ενός περιοδικού εκθέματος. Στη συνέχεια, ακολουθεί η επίσκεψη (είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά) στο *Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας* του ΕΚΠΑ, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες ξεναγούνται από το επιστημονικό προσωπικό, εξοικειώνονται με τα εκθέματα του μουσείου και την προέλευση τους, τη συγκρότηση της συλλογής του, καθώς και με το έργο και τα εργαλεία του/της παλαιοντολόγου/γεωλόγου.

Με αφορμή ένα ή περισσότερα εκθέματα από το *Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας* του ΕΚΠΑ, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να συγκεντρώσουν και να επεξεργαστούν το υλικό της έρευνάς τους, προκειμένου να το μετατρέψουν σε εκθεσιακή ενότητα. Η πρότασή τους θα πρέπει να είναι φιλική και ελκυστική για τον μη ειδικό επισκέπτη του Μουσείου.

Οδηγίες συμμετοχής και πλαίσιο διεξαγωγής του διαγωνισμού

Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται:

- να εμπλουτίσουν την εργασία τους με συμπληρωματικό υλικό όπως για παράδειγμα υλικό/αποσπάσματα από τον χώρο της λογοτεχνίας και των τεχνών (λογοτεχνικά κείμενα, τραγούδια, ταινίες, θεατρικά έργα, εικαστικά έργα), φωτογραφίες, μαρτυρίες, συνεντεύξεις, σχέδια, να εκφράσουν ένα προσωπικό «σχόλιο» δικής τους έμπνευσης (για παράδειγμα να γράψουν ένα διήγημα, ένα ποίημα,

ένα τραγούδι, να δημιουργήσουν μια εικονογραφημένη ιστορία, ένα βίντεο, μια ιδιοκατασκευή, μια αφίσα),

- να συμπεριλάβουν ένα ημερολόγιο καταγραφής των εργασιών τους και της διαδικασίας που ακολούθησαν με τη μορφή κειμένου και φωτογραφιών/βίντεο,

- να λάβουν υπόψη τους τον διαθέσιμο εξοπλισμό του Μουσείου Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών (π.χ. τάμπλετ, ψηφιακή οθόνη, προθήκες, κλπ.) κατά τον σχεδιασμό του περιοδικού εκθέματος/εκθεσιακής ενότητας και να προτείνουν πρακτικές και ευφάνταστες λύσεις για τη διαμόρφωση του χώρου, την οργάνωση και τον γραφιστικό σχεδιασμό του υλικού τους,

- να παραθέσουν τη βιβλιογραφία που χρησιμοποίησαν για την έρευνά τους,

Στον 10ο μαθητικό διαγωνισμό γίνονται δεκτές συμμετοχές από ομάδες μαθητών και μαθητριών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (όλων των τάξεων γυμνασίου και λυκείου) όλων των σχολείων της χώρας, στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας (project), ή άλλων δραστηριοτήτων μαθητικών ομάδων ή ομίλων, με τη συντονιστική φροντίδα των υπευθύνων εκπαιδευτικών των σχολείων (τα μέλη μιας ομάδας μπορούν να προέρχονται και από διαφορετικά σχολεία). Προσοχή: Θα γίνεται δεκτή μόνο μια ομάδα από κάθε σχολείο.

Το δελτίο συμμετοχής που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα <http://www.historymuseum.uoa.gr/> θα πρέπει να αποσταλεί το συντομότερο δυνατό στη διεύθυνση schoolsciencecompetition@uoa.gr για την καλύτερη οργάνωση των επισκέψεων των μαθητών/μαθητριών (είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά). Μετά την παραλαβή του δελτίου συμμετοχής θα ακολουθήσει τηλεφωνική επικοινωνία με τον υπεύθυνο καθηγητή / την υπεύθυνη καθηγήτρια της κάθε ομάδας.

Πλαίσιο διεξαγωγής του διαγωνισμού

- Σημειώνεται ότι η συμμετοχή των μαθητών και των μαθητριών στον διαγωνισμό είναι προαιρετική και ότι απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των γονέων/κηδεμόνων για τη συμμετοχή τους σε αυτόν.

Επίσης, σημειώνεται ότι το Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών αναλαμβάνει όλη τη διαδικασία υλοποίησης του διαγωνισμού και βεβαιώνεται ότι θα διασφαλίσει τα προσωπικά δεδομένα και τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

- Σημειώνεται ότι ο διαγωνισμός προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εκτός ωρολογίου προγράμματος.

- Οι υπεύθυνοι καθηγητές / υπεύθυνες καθηγήτριες του σχολείου θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι/ες, εφόσον τους/τις ζητηθεί, να τεκμηριώσουν, ότι δεν επιβαρύνεται η διδασκαλία των επιμέρους σχολικών γνωστικών αντικειμένων, αλλά αντίθετα εμπλουτίζεται και διευρύνεται με τρόπο δημιουργικό, σύμφωνα πάντα με τους στόχους που τίθενται στο Πρόγραμμα Σπουδών.

- Σημειώνεται ότι δε θα προκύψουν έσοδα για τον φορέα που προκηρύσσει τον διαγωνισμό ή για άλλον, από τα υποβληθέντα έργα (με εμπορία ή διαφήμιση κλπ.) και ότι η χρήση των έργων θα γίνει μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

- Τέλος, σημειώνεται ότι θα ζητείται Υπεύθυνη Δήλωση από τον/την ασκούντα/ασκούσα την επιμέλεια του μαθητή ή της μαθήτριας ότι δέχεται να εκτεθεί το έργο του μαθητή ή της μαθήτριας σε εκθεσιακό χώρο του Μουσείου Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης.

Προδιαγραφές

Η πρόταση σχεδιασμού του περιοδικού εκθέματος δεν θα κριθεί με βάση την έκτασή της, το είδος ή τον αριθμό των ερμηνευτικών μέσων του Μουσείου Ιστορίας του ΕΚΠΑ (προθήκη, σταντ, τηλεόραση, τάμπλετ,

κ.ά.) που θα χρησιμοποιηθούν, αλλά με βάση την εγκυρότητα, την πρωτοτυπία, την εύστοχη επιλογή αφηγήσεων και γενικότερα την επικοινωνιακή της δύναμη. Αν χρησιμοποιηθεί βίντεο ή/και ηχητικό υλικό η μέγιστη διάρκειά τους δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 15'. Το φωτογραφικό υλικό θα πρέπει να είναι σε ανάλυση τουλάχιστον 300 dpi. Θα θεωρηθούν υποψήφια για βράβευση πρωτότυπα κείμενα και όχι κείμενα τα οποία αναπαράγονται χωρίς περαιτέρω επεξεργασία και κριτική σκέψη από ηλεκτρονικές ή άλλες πηγές (π.χ. λεζάντες εκθεμάτων, wikipedia, ai).

Υποβολή

Οι προτάσεις των μαθητών και μαθητριών θα πρέπει να αποσταλούν προς αξιολόγηση **έως τις 25 Απριλίου 2027** σε ψηφιακή μορφή (κείμενα, βίντεο ή/και φωτογραφίες, ψηφιακές εφαρμογές) στη διεύθυνση schoolsciencecompetition@uoa.gr. Η συμμετοχή στον διαγωνισμό είναι δωρεάν.

Κριτική επιτροπή

1. Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας, Καθηγήτρια **Σοφία Παπαϊωάννου** (Πρόεδρος της επιτροπής).
2. **Ασημίνα Αντωνάρακου**, Καθηγήτρια και Πρόεδρος του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
3. **Γεώργιος Λύρας**, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος και διευθυντής του Μουσείου Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
4. **Ευτέρπη Κοσκερίδου**, Καθηγήτρια του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
5. **Χαρίκλεια Ντρίνια**, Καθηγήτρια του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
6. Δρ **Ευάγγελος Παπούλιας**, Προϊστάμενος του Τμήματος Μουσείων και Ιστορικών Αρχείων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
7. Δρ **Φαίη Τσίτου**, Μουσειοπαιδαγωγός-επιμελήτρια - Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Βραβεία

Πρώτο βραβείο:

- Ένας φορητός υπολογιστής (laptop) ή μια επιταλάμια ηλεκτρονική συσκευή (tablet) για το σχολείο που εκπροσωπεί η βραβευθείσα ομάδα.
- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Αντίγραφα ιχνοαπολιθώματος δεινοσαύρου από το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας.
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.
- Δωρεάν επίσκεψη στην διαδραστική έκθεση «ΓΕΩμυθολογία /από τον μύθο στην Αλήθεια» .

Δεύτερο βραβείο:

- Ένας φορητός υπολογιστής (laptop) ή μια επιταλάμια ηλεκτρονική συσκευή (tablet) για το σχολείο που εκπροσωπεί η βραβευθείσα ομάδα.
- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Αντίγραφα ιχνοαπολιθώματος δεινοσαύρου από το Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας.
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.
- Δωρεάν επίσκεψη στην διαδραστική έκθεση «ΓΕΩμυθολογία /από τον μύθο στην Αλήθεια»

Τρίτο βραβείο:

- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Δωρεάν επίσκεψη στην διαδραστική έκθεση «ΓΕΩμυθολογία /από τον μύθο στην Αλήθεια»
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.

Οι προτάσεις των ομάδων που θα λάβουν τα πρώτα βραβεία, θα υλοποιηθούν και θα εκτεθούν στο Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Βεβαιώσεις συμμετοχής θα δοθούν σε όλους/όλες τους/τις εκπαιδευτικούς που θα καθοδηγήσουν τις ομάδες που θα συμμετάσχουν στον διαγωνισμό.

Τα βραβεία θα ανακοινωθούν στον διαδικτυακό τόπο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Μουσείου Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια της τελετής βράβευσης θα προβληθεί βίντεο με μέρος των προτάσεων των μαθητών και μαθητριών που συμμετείχαν και όσες από τις ομάδες επιθυμούν, θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις ιδιοκατασκευές τους στον αύλειο χώρο του μουσείου.

Σημαντικές ημερομηνίες

Ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων: **25 Απριλίου 2027**

Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν τον **Μάιο του 2027** κατά τη διάρκεια της τελετής βράβευσης.

Οργανωτική επιτροπή

Σωτηρία-Αλεξάνδρα Σακελλαρίου (Διευθύντρια Δημοσίων Σχέσεων και Ιστορίας του ΕΚΠΑ).

Ευάγγελος Παπούλιας (Προϊστάμενος του Τμήματος Μουσείων και Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ).

Φαίη Τσίτου (Επιμελήτρια - Μουσειοπαιδαγωγός, Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών).

Καλή επιτυχία!